

Nr. 4/2023, 17. årgang

Tynset

Tema | Lokaldemokratiet

Informasjon
fra Tynset kommune

Kjem'n te Tynset så trivs'n

PORTRETET

Tekst og foto: Ingrafo

Den nye plansjefen

Petter Hermansen tok i høst over som leder for plan, byggesak og geodata i Tynset og Alvdal kommuner.

Petter er østfolding, bosatt i Dalsbygda, og for mange ikke et helt ukjent fjes i hverken kommunehuset på Tynset eller Alvdal. Etter å ha jobbet en tiårsperiode til sammen i disse kommunene på 2000-tallet, var han kommuneplanlegger i Røros kommune i en periode før han gikk over i privat næringsliv. Først i Rådhuset Vingelen og sist seks år hos Feste NordØst på Tolga.

Kommunen - en spennende arbeidsplass

Å jobbe i en kommune er etter min vurdering den mest interessante, morsomme og utfordrende rollen man kan ha som arealplanlegger. Fagfeltet arealplanlegging i en kommune fanger svært bredt.

– En kommunal arealplanlegger skal ta hensyn til, og samordne alle samfunnssektorer; næring, samferdsel, naturverdier, kulturminner, friluftsliv, landbruk, boligutvikling og så videre. Å være den som skal lede arbeidet med å finne en helhet som fungerer lokalt i dette spenningsfeltet, er en interessant og givende rolle, mener Petter og fortsetter:

– En økende sektorisering i et stadig mer omskiftelig samfunn er en utfordring større enn noen gang. Se hvor vi er nå. Samfunnssikkerhet og risiko er noe helt annet i dag enn for noen år siden. Beredskap, som omhandler alt fra datasikkerhet, til flom-, skred-, og overvannshåndtering, må håndteres på helt andre måter. Den kommunale arealplanleggerens oppgave, (og min drøm) er å finne den lokale, helhetstilpassede miksen mellom alle ulike sektorhensyn.

– Som leder og planlegger er en av mine oppgaver å bidra til å skape klima og arenaer for gode diskusjoner om dette "blandingsforholdet". Ellers kan det lett bli fronter og motsetninger, og det er ingen tjent med.

Stammespråk skaper avstand

Plansjefen er opptatt av å folkeliggjøre byråkratiets "stammespråk".

– Nøkkelen til et godt samarbeid og gode diskusjoner, uansett om det er mellom etater og innbyggere eller mellom administrasjon og politikere, ligger i god kommunikasjon. Det er lett å henfalle til et fagspråk som distanserer administrasjon fra politikere og innbyggere, innrømmer Petter, som er klar på at forenkling og folkeliggjøring ikke er ensbetydende med lavere kvalitetskrav, som det ofte kan oppfattes som.

– Faglig kvalitet skal alltid stå i fokus, men det går an å kommunisere uten å måtte ty til stammespråk, og på en måte alle kan forstå, understreker han.

Politisk eierskap og effektive prosesser

– Jeg er også veldig opptatt av at politikerne skal ha et eierskap til prosesser og arealplaner. Da må planene oppleves som et viktig verktøy for lokalsamfunnsutvikling. En utfordring i den sammenheng er at planprosesser ofte er svært tidkrevende, mens endringstakten i samfunnet stadig blir høyere. Derfor er det viktig at vi forsøker å legge opp til mest mulig effektive planprosesser. Tydelig avgrensning av hvilke oppgaver som skal løses i planen, forankring hos politisk

vedtaksmyndighet og god organisering er viktige forutsetninger for effektive prosesser. Selve hovedpoenget med planleggingen er jo at den skal komme i forkant av samfunnsutviklingen. Videre har jeg et håp om at gode planprosesser bidrar til at hver enkelt av oss tydeligere ser ulike sammenhenger i utviklingen av kommunene, poengterer Hermansen.

Hyppigere arealplanrevisjoner

Nytteverdien av planlegging handler om å ha oppdaterte arealplaner tilgjengelig. I distriktene gjennomgås og fornyes kommuneplanens arealdel generelt for sjelden. 15-25 år er for lang levetid på slike planer i en verden som spinner fortere og fortere, mener plansjefen. Dette resulterer i at vedtatte planer ikke lenger er relevante verktøy for å styre den samfunnsutviklingen som er aktuell i dag. Her tror jeg imidlertid vi kan ha litt å lære av mer sentrale strøk med større trykk på arealer. Her er det vanligere å legge opp til hyppigere planrevisjoner. Da blir ikke kunnskapsgrunnlaget bak planen like utdatert, og kan i større grad gjenbrukes. Videre kan man avgrense revisjonen til å gjelde kun nødvendige, utvalgte tema (eks. kun boligbygging). Slike planprosesser kan vi få til også i Nord-Østerdalen.

På denne måten reduserer vi behovet for å lage regulerings- og detaljplaner i strid med kommuneplanen. Dette krever ekstra ressurser til konsekvensutredning, og er usikre prosesser som lett kan strande ved innsigelse fra regionale myndigheter.

Det skal også gjøres enklere for innbyggerne å se at planavdelingens oppgaver og praksis angår hver enkelt av oss og setter oss i stand til å se sammenhenger i utviklingen av kommunen, poengterer Hermansen.

På side 12 presenterer vi kommunedelplan (KDP) for Tynset By. Den er nå ute på høring med frist for innspill 18. desember. Den nye plansjefen anmoder tynsetingene til å lese denne og eventuelt komme med innspill.

Magasinet Tynset

Nr. 4/2023, 17. årgang

Ansvarlig utgiver
Tynset kommune
2500 Tynset

Ansvarlig redaktør

Erling Strålberg (*kommunedirektør*)

Kontakt

Telefon: 624 85 000

Epost: postmottak@tynset.kommune.no

Internett: www.tynset.kommune.no

Annonsering i informasjonsmagasinet

Ta kontakt for informasjon om annonsering og bistand med utforming:

INGRAFO AS
Rørøsveien 2280
2540 Tolga

Telefon: 900 15 929
952 07 555

Epost: post@ingrafo.no

Grafisk utforming

INGRAFO © 2023
www.ingrafo.no

Foto 1. omslagsside

"Julestjerne"

© Shutterstock / Bogdan Sonjachnyj, Ukraina

Opplag

3.800

Trykk

Flisa Trykkeri AS

Stort engasjement hos kommunestyrets yngste politikere

Tekst og foto: Ingrafo

Halvor Dølmo er en av historien yngste kommunestyremedlemmer i Tynset med sine 18 år. Fra å være blant grunnleggerne av Nord-Østerdal Unge Venstre i fjor, seilet han opp som toppkandidat for Tynset Venstre ved årets kommunevalg. Nå er han en av 10 nasjonale ungdomspolitikere partiet satser på.

Oda P. Brudevoll Hagen er den andre representanten under 30 år i det nye kommunestyret. Oppvokst i en familie med varierende grad av politisk engasjement i flere generasjoner, sier hun selv at det er naturlig å engasjere seg i lokalpolitikk. Det må nevnes av Odas oldemor, Karen Grønn Hagen, var den første kvinnelige statsråd i en borgerlig regjering og Senterpartiets første kvinnelige stortingsrepresentant.

Magasinet stilte de unge politikerne noen spørsmål for å høre om hva tenker om sin rolle i kommunestyret de neste fire årene. Her er svarene vi fikk:

Hvorfor har det vært viktig for deg å stille til politisk valg?

ODA: Fordi jeg har lyst til å bo i Tynset kommune. Jeg mener alle vi som bor i kommunen her har et ansvar for å kollektivt gjøre Tynset til den beste kommunen den kan være. Det å engasjere seg kan være alt fra å stille til valg, stemme, diskutere med de man kjenner eller stille opp i frivilligheten. Jeg har nok alltid vært tydelig på meningene mine, og syns det er viktig at de yngre også engasjerer seg i politikken. Jeg har også vokst i en familie som har vært politisk engasjert i varierende grad, og er nok kanskje litt miljøskadd der.

HALVOR: For meg så har det viktige vært å jobbe for at Venstre skal kunne gjenreise seg i regionen. Jeg tror stemmen vår trengs, både for de unge, for næringslivet og for de mest utsatte. Jeg tror også vi trenger et mer mangfoldig kommunestyre både med flere kvinner og flere unge.

Hvilke forventninger har du til rollen som lokalpolitiker?

ODA: Jeg forventer å lære masse! Først og fremst hvordan man driver en kommune, og hvordan man best mulig skal sjonglere de ulike tjenestene kommunen skal levere. Jeg forventer å komme i kontakt med masse dyktige folk, og bli bedre kjent med de ulike bedriftene og menneskene på Tynset.

HALVOR: Jeg håper å kunne være en stemme for tynsetinger av alle aldre og fra alle bakgrunner. Min største forventning er at det faktisk er mulig å få vedtatt konkrete saker og at ikke alt svever ut i urealistiske ambisjoner og overordnede mål.

Du seilet opp som toppkandidat. Hva tror du er årsaken til det?

– Det er ikke en hemmelighet at jeg deltok i en skoledebatt som ga oss et skolevalgresultat som ikke var i mine villeste fantasier. Jeg prøvde å være mest mulig ærlig med de i salen og ikke pakke inn politikken vår i silketøy. Jeg tror mange unge fikk en del tillitt til meg grunnet dette og at noen dermed valgte å gi meg en personstemme.

Hva tenker du om ildåpen du får som ung, fersk politiker uten en partigruppe i kommunestyret? Fordel/ulempe?

– Jeg skulle ønske at vi fikk inn flere. Det ville både gitt oss en sterkere stemme i kommunen og ville gjort arbeidet i kommunestyret mye sterkere. Jeg kjenner at veien inn som ung i en enmannsgruppe er mer en vegg en trapp, men heldigvis har jeg et lag med dedikerte folk som det går an å be om innspill og råd.

Hvorfor valgte du det partiet du gjorde?

ODA: Lokalt var det svært enkelt, jeg mener Høyre på Tynset har vært en veldig fornuftig stemme i kommunestyret og at de har turt å stå på barrikadene til tross for at det i alle fall de siste årene har vært i opposisjon. Jeg mener Høyre på Tynset evner å tenke langsiktig og gjøre gode prioriteringer. Det er også en veldig hyggelig gjeng!

HALVOR: Venstre har alltid vært den tydeligste stemmen for åpenhet og demokrati, samt at makta i større grad bør ligge i hos folket, både i næringslivet, kulturen og folk sine egne liv. Venstre fremmer dessuten en svært sterk miljøpolitikk og skolepolitikk som ikke baserer seg på forbud og reguleringer, men heller gjør det lett for folk å ta gode valg.

Hva er de to viktigste lokale sakene for deg i de kommende fire år?

ODA:

- Vi må få på plass noen attraktive næringsarealer for detaljhandel så snart som mulig, og her mener jeg Riseegga er vårt beste alternativ i dag. Vi kan ikke sitte på gjerdet og se på at bedrifter ønsker å etablere seg uten å gjøre noe med det!
- Vi må få satt i gang en fornuftig utbygging på Tronstu-tomta, og da helst eldreboliger. Vi vet behovet finnes og at det øker, og det er uklokt å ikke ta tak i det før mangelen på slike boliger blir prekær.

HALVOR:

- Tynset trenger flere næringsarealer. De siste årene har det vært flere virksomheter som har ønsket å etablere seg i regionen. Hvis vi vil at Tynset skal ha vekst og være et attraktivt sted å bo så må vi være litt på tilbudssida når noen faktisk vil etablere seg her.
- Tynset må ha gode lavterskel fritidstilbud for unge, både innen idrett, men også innen andre områder. Den siste tiden har det vært mye oppmerksomhet rundt problemer i ungdomsmiljøet. Noe av det viktigste for å motvirke en del av problemene vi hører om er å sikre at alle unge føler seg inkluderte og at vi omgås på tvers av grupper gjennom både videre satsing på TIF, gjøre den nye fritidsklubben lett tilgjengelig med lav terskel og jobbe for å styrke å opprettholde kulturskolen og teateret i Fjellregionen.

Hva er de to viktigste regionale sakene for deg i de kommende fire år?

ODA:

- Vi må fortsette det gode samarbeidet med nabokommunene om å gjøre regionen attraktiv for tilbakeflyttere, blant annet gjennom arrangement "Hematt" i Oslo! Kanskje vi skulle vurdert å gjøre noe lignende i Trondheim?
- Vi må verne om det kollektive transporttilbudet. Det er kritisk for regionen vår at vi har et godt transporttilbud, vi ser jo nå hvor mye kaos som oppstår grunnet kapasiteten på Rørosbanen. Flyplassen på Røros, toget på Rørosbanen og busstilbudene nordover er essensielle for at vi ikke blir en isolert region.

HALVOR:

- Vi burde jobbe for å få opp en smart kollektivordning tilpasset distriktene. Dette ville både gjort oss til en triveligere og mer miljøvennlig region, men det ville også gitt mange av oss, spesielt de unge, en styrket bevegelsesfrihet gjennom å ikke alltid være avhengig av bil.
- Vi bør på sikt prøve å se på mulighetene for å slå sammen noen av kommunene våre. Dette ville gjort det mulig for oss å levere innbyggerne et sterkere tjenestetilbud og gjort det mulig å prioritere mer til de tingene som faktisk betyr noe. Det vil og gjøre at vi kan flytte mer makt vekk fra interkommunale samarbeid og over til de folkevalgte organene som svarer til innbyggerne. Det er og viktig å huske at sammenslåing ikke er det samme som sentralisering og at vi kan ha gode lokalsamfunn i hele regionen uavhengig av hva kommunen heter.

Kun halvparten av yngre menn mellom 18 og 24 år i regionen stemmer ved kommunevalg. Hva mener du kan gjøres for å i større grad engasjere unge, spesielt unge menn i politikken?

ODA: Det er utrolig viktig at de yngre engasjerer seg, samtidig vil jeg ikke svartmale det at færre i denne aldersgruppen stemmer. Dette er en aldersgruppe som i stor grad bor i byene, studerer og er opphengt i helt andre ting enn hvor vi skal plassere eldreboliger og næringsarealer. Jeg tror det viktigste vi kan gjøre for å engasjere flere er å snakke om politikk i hverdagen, og kanskje aller viktigst - gjøre Tynset så attraktivt at de velger å flytte hjem igjen etter noen år utenfor kommunen.

Du har etter endt utdanning valgt å flytte tilbake til regionen. Hva mener du er viktig å jobbe for som lokalpolitiker for å gjøre fjellregionen attraktiv for flere tilbakeflyttere og nye unge innbyggere?

– Det er mange ting man må jobbe med for å gjøre Fjellregionen til et attraktivt bosted. Jeg tror det er viktig at vi viser at vi er en kommune som tør å satse; på nye boligområder, på attraktive næringsarealer og på skolene våre. Barnehagetilbudet vårt er utrolig viktig, romslige åpningstider gir rom for at unge i etablererfasen klarer å sjonglere både jobb og småbarnslivet. Det vi også må huske på er at det i stor grad vil være folk som trivdes godt med å vokse opp på Tynset som ønsker å komme hematt og lage de samme minnene for sine barn.

HALVOR: Det viktige er at det blir tydeligere for unge hva vi politikere konkret vil gjøre med lokalsamfunnet. Partiprogrammene våre er ofte fylt med formuleringer om å styrke, vurdere eller videreføre. Mange unge sliter nok med å se hva dette egentlig har å si for dem. Venstre har prøvd å snakke mest mulig konkret som da vi foreslo en fritidsklubb eller at vi tydelig sier vi vil etablere flere næringsarealer. Dette har nok hatt ganske god grobunn hos unge og jeg håper på sikt at alle politikere prøver å være tydelige på konkrete saker. Også vil jeg og oppfordre alle unge til å melde seg inn i et ungdomsparti. Jeg vil anbefale Unge Venstre, men viktigst er det at alle skjønner at det er ikke noe som er vanskelig med å gjøre det, du blir ikke tvunget til noe og det gir deg en mulighet til å både lære, men viktigst av alt påvirke politikken på de områdene du bryr deg om.

Prosjekt "Sømløs arbeidsinkludering"

Siden våren 2022 har kommunene i regionen bosatt et høyt antall flyktninger. De fleste av disse kommer fra Ukraina og har kort tid etter ankomst til Norge blitt bosatt i en kommune. Tynset kommune bosatte 80 flyktninger i 2022 og vil bosette om lag det samme i 2023.

Overgangen fra introduksjonsprogram og språkopplæring til arbeidslivet er for de voksne flyktningene avgjørende for å kunne bli godt integrert, fortsette utvikling av språkferdighetene og kunne bli økonomisk selvstendige. I den felles bo- og arbeidsmarkedsregionen som Nord-Østerdal og Fjellregionen utgjør er det nå et stort antall, med et bredt spekter i fag- og utdanningsbakgrunn, som er klare for overgangen til arbeidslivet. Det etterspørres kompetanse og arbeidskraft innenfor en lang rekke sektorer, og dermed er det viktig at de offentlige systemene ikke blir bremsen for løsninger som er gjensidig nyttige.

Jobben med å skape disse koblingene og finne de rette løsningene for enkeltindividet er ressurskrevende. Samtidig er det viktig å se løsninger regionalt da det ikke er gitt at den rette jobben finnes i samme kommunen den enkelte tilfeldigvis er bosatt i.

Derfor har kommunene i regionen, i samarbeid med NAV, igangsatt et prosjekt som har fått navnet Sømløs arbeidsinkludering. Det etableres et prosjektteam med ressurser fra de ulike kommunene og fra NAV som skal gi kraft i oppgavene med å sikre gode overganger til arbeidslivet. Prosjektet vil også søke å forhindre brudd i overganger mellom ulike faser og tjenester, slik som fra flykningetjenestene til NAVs ansvarsområder.

Prosjektet er i oppstartsfasen, men vil fra nyttår ha full kraft. Regionens arbeidsliv spiller en nøkkelrolle i samspillet om å finne gode løsninger for den enkelte. Medarbeidere i prosjektet vil ønske å komme tett på både private og offentlige arbeidsgivere, slik at det gjennom god dialog både kan finnes gode, gjensidig nyttige løsninger og skapes forutsigbarhet.

Kommunestyret 2023-2027

Hva mener politikerne i Tynset er de viktigste sakene som må løses i kommende fireårsperiode?

Alle foto: Ingrafo

Senterpartiet

Sørge for at Tynset sykehus blir ivaretatt med tanke på videre utvikling og investeringsmidler for å styrke og sikre sykehusets fremtid. Bidra til at opptrappingsplan for landbruket kommer på plass.

Kommunestyrerepresentanter

Fra venstre: Kaja Haugseth, Thea Reiten, Lars Magne Nytrøen, Stein Tronsmoen, Per Hermann Køhn Hansæl, Erik Aaen, Einar Kverneggen, Britt Sæter Grue, Nils Helge Kirkbakk og Merete Myhre Moen (ordfører)

Høyre

Utvikle nye sentrale næringsarealer for service og handel. Bygge ut Tronstutomta med rimelige eldreboliger på de eldres premisser. Det vil si billig leie eller innskudd og god sentral beliggenhet.

Kommunestyrerepresentanter

Fra venstre: Jan Erik Larsen, Oda P Brudevoll Hagen og Jostein Sigurd Sivertsen

Sosialistisk venstreparti

Jobben mot barnefattigdom. Se på hvilke tiltak og virkemidler som kan settes inn. Staten må gjøre noen grep i forhold til endring av statlige satser som sosialhjelpssatsene, men kommunen kan også bidra til å gjøre hverdagen bedre for mange barnefamilier.

Kommunestyrerepresentanter

Jan-Thore Martinsen og Saleeban Gedi

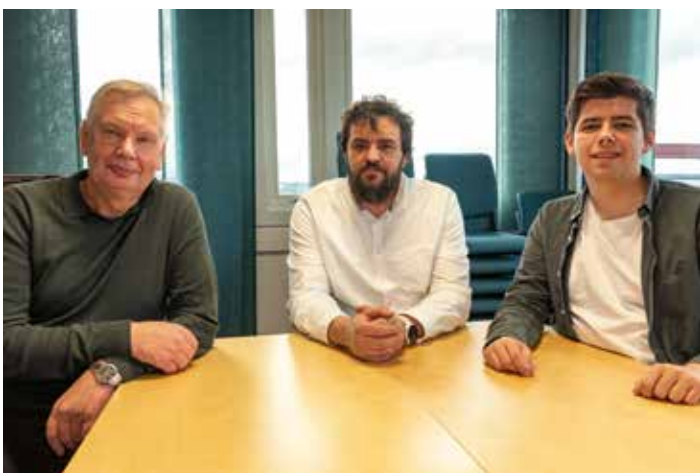
Arbeiderpartiet

Eldreomsorgen er den største utfordringen framover med den demografien vi har. Gode tjenester innen helse og omsorg og boliger for eldre på Tronstutomta er en sak vi vil prioritere.

Kommunestyrerepresentanter

Fra venstre: Erik Vangen Jordet, Tone Hagen (varaordfører og gruppeleder), Vidar Mortensen, Odd Tronvoll, Svein Aasen, Margrete Sundberg Rusten og vara for Reidun Andrea Rønning, Ibrahima Sesay

Reidun Andrea Rønning var ikke tilstede da bildet ble tatt.

Pensjonistpartiet

Utbygging av rimelige eldreboliger er en viktig sak for pensjonistpartiet. Det er viktig å komme fram til en avklaring med Tronstutomta hvor vi mener er en god sentral løsning for denne type boliger på Tynset. Kommunen og Husbanken med øremerkede midler til omsorgsboliger bør samarbeide om en god finansieringsløsning. En annen sak er flere HC eller tilrettelagte parkeringsplasser nær helseinstitusjoner for uføre eldre.

Fremskrittspartiet

Viktig med tilrettelegging for besøkende ved legekantoret ved å legge opp til flere reserverte parkeringsplasser. Tilrettelegge for god næringsutvikling med flere kompetansearbeidsplasser, med en ja- politikk.

Kommunestyrerepresentanter

Fra venstre: Frode Flaa (PP), Tor Inge Snekkermoen (FrP) og Halvor Dølmo (V)

Venstre

For Venstre så er det viktigste at Tynset skal være et attraktivt sted å bo. Dette gjør at vi må ha et sterkt og grønt næringsliv. Vi mener at for å sikre dette så må vi regulere flere næringsarealer og vi må prioritere næringsmidler til det som faktisk skaper vekst.

Miljøpartiet De Grønne

Det er et vanskelig spørsmål å svare på, men to områder som i hvert fall blir veldig, veldig viktige for oss er å sikre en mer bærekraftig arealbruk med tanke på hyttefelt, matjord, boligområder og nærnatur. Og det å fremme raushet og motvirke utenforskap. Det handler blant annet om kamp mot fattigdom, god integrering og fokus på psykisk helse.

Kommunestyrerepresentanter

Sindre Sørhus og Ingunn Selboe

Formannskapet 2023-2027

Fra venstre: Jostein Sigurd Sivertsen (H), Margrete Sundberg Rusten (AP), Erik Aaen (SP), Jan Erik Larsen (H), Merete Myhre Moen (SP, ordfører), Stein Tronsmoen (SP) og Tone Hagen (AP, varaordfører)

Miljøspalten

Omstilling mot et lavutslippssamfunn handler om mer enn utslipp

Tekst: Hilde Aanes, avd.ing. ved plan, byggesak og geodata

Nå er det fantastisk førjulsvinter på gammeldagsmåten, og når lysene tennes om kvelden må vi bare erkjenne at vi nok har det over gjennomsnittlig godt her til lands. Vi tar imot nye sambygdinger som aldri før, fordrevet fra egne land av mange ulike årsaker. Krig er den mest åpenbare.

Vi klager litt likevel; matvareprisen er høy, strømprisen er høy, dieselprisen er høy, og renta, ikke minst er stadig økende, for å klemme ut den siste livsgnisten av oss vanlig dødelige. Mange sliter, og det føles urettferdig, fordi det rammer alle, også de som har minst fra før. Det må kanskje til for at vi skal klare å omstille oss til et samfunn med litt mindre forbruk. I global målestokk så har vi ikke nok til alle, om alle skal leve som oss.

Om matvareprisen er høy, så har vi faktisk mulighet til å påvirke innholdet i handlekurven. Det er ikke alt som havner i kurven som er like livsnødvendig. Hvis vi prøver å handle én, eller to dager i uken, og planlegge hva vi trenger, så kan vi redusere matsvinn vesentlig. I dag kaster vi store mengder mat. En egen restematdag kan bidra til å mette familien uten å kjøpe nytt! La det gå sport i det!

Om strømmen er dyr, så har vi faktisk også mulighet til å gjøre noe for det. Slå av unødvendig lys, skift ut strømkrevende gamle lyspærer med LED-lys, det virker mer enn du tror. Sjekk strømprisen, og bruk strømmen når den er billigst, om du har mulighet for det. Les av strømmåleren og se om du finner en måte å spare strøm på. La det gå sport i det!

Snart er det jul, og det er tid for julegaver. Vi trenger ikke "å gå bananas" for å kjøpe de dyreste gavene. Kanskje kan en liten juleklem gjøre samme nytten?

Uansett, uavhengig av hva *du* velger å gjøre, så har nasjonen Norge gjennom Paris-avtalen forpliktet seg til å redusere utslippene med minst 50 prosent innen 2030 sammenlignet med 1990-nivå. Lov om klimamål 2017 (klimaloven) stadfester klimamål for 2030 og for 2050. Loven utgjør rammene for norsk klimapolitikk og skal fremme gjennomføringen av omstillingen til et lavutslippssamfunn, med mål om at utslippene i 2050 reduseres med 90-95 prosent (referanseår 1990).

"Klimautvalget 2050" er et bredt sammensatt utvalg innenfor økonomi, økologi, agronomi og energi. De har nettopp levert en NOU-rapport (Norges offentlige utredninger), presentert 27. oktober i år, som viser hvilke veivalg Norge står overfor frem mot 2050. Rapporten konkluderer med at "omstilling til lavutslipp handler om mer enn utslipp". Det handler om en bred samfunnsutvikling på vei mot et lavutslippssamfunn, og denne utviklingen må starte nå. Det samme sa Gro Harlem Brundtland i 1990 på vegne av Verdenskommisjonen for miljø og utvikling. Kommunene må nå, som da, få et tydelig og lovfestet ansvar for å bidra i omstillingen til et lavutslippssamfunn, og staten må legge til rette for at kommuner kan føre en ambisiøs klimapolitikk.

NOU-rapporten er å betrakte som et faggrunnlag og er ikke politisk vedtatt. Målsettingen er likevel gjeldende og vedtatt i klimaloven. Dette vil nødvendigvis måtte få konsekvenser for vedtakene, som de nyvalgte politikerne i Tynset kommune skal fatte de neste fire årene. Følg med og bidra med høringsuttalelser der du har anledning! Men, først skal vi feire jul!

Les mer her: files.nettsteder.regjeringen.no/wpuploads01/sites/479/2023/10/Pressemelding_norsk.pdf

Klimaloven: www.lovdatabasen.no/dokument/NL/lov/2017-06-16-60

Kommunale råd og utvalg

Eldrerådet

Medlemmer 2023-2027	Varamedlemmer i rekkefølge 2023-2027
Fra pensjonistforeningene: Beth Sigrunn Nesseth Often Jan Kåre Moan Eva Eggen Oddveig Fossum (Kvikne) Nils H. Øian	May Tove Dalbakk Jan Inge Nordeng Per Kristian Bangen Olav Moen (Kvikne)
Fra kommunestyret: Odd Tronvoll Britt Sæter Grue	Tor Inge Snekkermoen Ingunn Selboe

Råd for personer med funksjonsnedsettelse

Medlemmer 2023-2027	Varamedlemmer i rekkefølge 2023-2027
Fra brukerne: Inger Lise Stubsjøen Martinsen Per Sverre Hagen Marie Magdalena Widsteen	Randi Nyvoll Negård Brynhild Nygård
Fra kommunestyret: Vidar Mortensen Kaja Haugseth	Nils Helge Kirkbakk Halvor Dølmo

Flerkulturelt råd

Medlemmer 2023-2027	
Innvandrere/flyktninger:	Mahdi Hassan Najwa Mohammed Isaak Viktorija Pakule
Frivillig lag/organisasjon:	Prosjektleder "Sammen om rett aktivitet for alle", p.t. Kristin Utby Telneset
Lokalt næringsliv:	Jan Erik Larsen
NAV:	Synnøve Narjord
Oppvekstsektoren:	Gøril Storeng evt. med vara Hege Hoel
Politiet:	Anders Brennhaug
Koordinator for flerkulturelt arbeid:	Gunn Bråten (p.t.)
Fra kommunestyret:	Svein Aasen Vara: Saleeban Gedi

Ungdomsrådet

Medlemmer 2023-2024	
Nord-Østerdal vgs:	Elise Ruud Jon Fausto Holguin Bråten
Tynset ungdomsskole:	Jonathan Ghirmay Tekeste Bertine Tønder Nilsskog
Kvikne skole:	Vilde Lie-Granvold Even Sørhus Moen

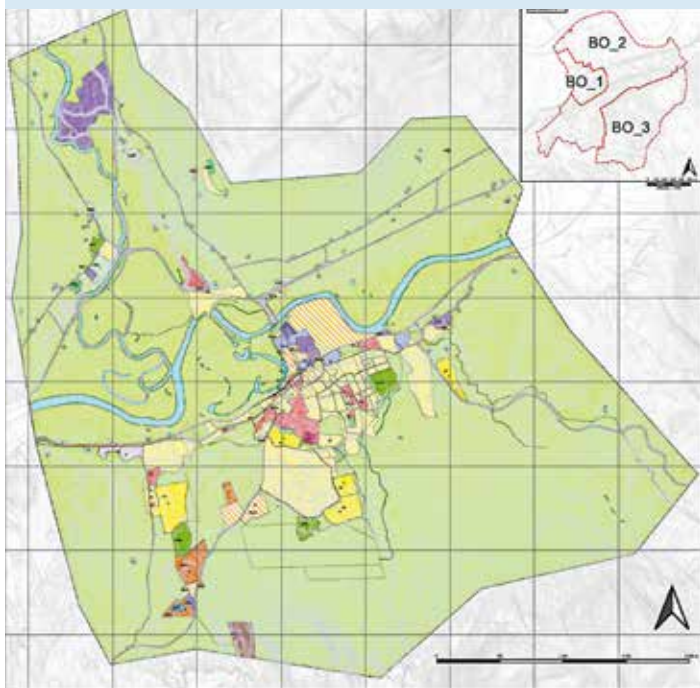

JULEQUIZ 2023

1. Det er til julen 2023 sluppet en film; ”Den første julen i Skomakergata”, men hvem spilte skomaker Jens Petrus Andersen i NRKs julekalender fra 1979?
2. Hva sier store norske leksikon om ordet ”jul”?
3. Hvilken dato faller 4. søndag i advent på i 2023?
4. Hvem har skrevet ”Nordnorsk julevise”?
5. Hvilken julekalender går på NRK i år?
6. Hva heter den svartsmussete nissen, som er bror til julenissen og som bor på Savalen?
7. Hvem oppfant elektriske julelys?
8. Hva er det svenskene kaller julenissen?
9. Hvem holder julekonsert i Tynset kulturhus 21. desember 2023?
10. Hvilken matrett bruker man å sette ut til nissen?

**Svar på quizen sendes til postmottak@tynset.kommune.no innen 24.12.2023.
Vinneren trekkes blant innsendte rette svar, tilskrives og premieres.**

Kommunedelplan for Tynset by

Planforslag for ny kommunedelplan for Tynset by ble behandlet i kommunestyremøtet 19. september.

Kort oppsummert legger planen til rette for nye boligarealer på to områder i Haverslia, på Hugudalsmoen, i Kjæreng, i Brekka og Sandvollskoia, samt noe utvidelse av Arnemo. Det er lagt inn to nye felter med spredt boligbebyggelse på Vidsyn og Brennerud. Det legges opp til en omforming av Nytrøen industriområde, samt at det er lagt inn næringsarealer på Arnemo og kombinert bolig og forretning på eksisterende bebyggelse på Risegga ved Røroskrysset. Tynsetringen etappe 1 tas inn i planen.

Planforslaget er lagt ut til høring og offentlig ettersyn. Alle dokumenter kan nås via kommunens hjemmesider:

www.tynset.kommune.no/tjenester/kart-plan-bygg-og-deling/planer/kunngjoringer-og-horinger/

Frist for innspill er 18.12.23.

Åpningstider romjula 2023

Serviceorget

3. juledag (onsdag 27. desember):	Kl.10.00 - 14.00
4. juledag (torsdag 28. desember):	Kl.10.00 - 14.00
5. juledag (fredag 29. desember):	Kl.10.00 - 14.00

Landbrukskontoret

På grunn av redusert bemanning ved landbrukskontoret i jula må avtaler avklares på forhånd. Vi kan nås på telefon under serviceorget sine åpningstider.

Tynset bibliotek Hovedbiblioteket

Lille julaften (lørdag 23. desember):	Stengt
3. juledag (onsdag 27. desember):	Kl.10.00 - 14.00
4. juledag (torsdag 28. desember):	Kl.10.00 - 14.00
5. juledag (fredag 29. desember):	Kl.10.00 - 14.00
Lørdag 30. desember:	Stengt

Kvikne bygdebibliotek

Stengt i jula

Fra tirsdag 2. januar er det ordinære åpningstider. Vi ønsker alle våre lånere en riktig god jul og et godt nytt år!

Tynset legesenter

Romjulsdagene 27.-29. desember:	
Ekspedisjon:	Kl. 08.30 - 13.00
Telefontid:	Kl. 08.30 - 12.00

Eier du jordbruks-areal som gror igjen?

Landbrukskontoret får av og til tips om jord som ikke drives av og til henvendelser fra bønder som trenger mer jord. Eier du arealer som ikke blir høstet er det kanskje noen i nærheten som kan ha nytte av arealet.

Aktive bønder kan søke om driftstilskudd, som dekker noe av kostnadene ved å drive jord, men samtidig er det for tida kostbart å drive i jordbruket. Dersom arealene er små, har delvis grodd igjen, mangler gjerde eller ligger langt unna, vil det for mange ikke være økonomisk forsvarlig å betale mye i leie for å få drive slike arealer.

Likevel har du som eier av jordbruksareal en plikt til å sørge for at jorda blir drevet. Hvis du ikke driver arealene selv, kan driveplikten oppfylles ved å inngå avtale med noen som kan gjøre jobben. I noen tilfeller kan det også være mulig at noen har beitedyr på jorda di. Et annet alternativ er at du også kan betale noen for å utføre jobben.

Ta kontakt med en bonde du tror kan ha nytte av jorda di. Ta gjerne kontakt med landbrukskontoret også, hvis du trenger maler for jordleiekontrakter, råd og veiledning eller tips til aktuelle leietakere og bønder, som kan gjøre jobben for deg. Ikke la jorda gro igjen i ditt eie!

Landbrukskontoret
Telefon: 62489060

Epost: postmottak@tynset.kommune.no

Vannmåler - Avlesning

Når nettene blir lange og årsslutt nærmer seg, Da ønsker vi i kommunen at du leer litt på deg. Avlesning av din vannmåler, etter varsel som du får, Enten med en sms eller utfylling av avlesningskort. Vi legger ved et par bilder, så du får lest av ganske fort!

Avlesning av vannmåleren foretas én gang hvert år, ved årsslutt. Abonnten foretar avlesning og innmelding innen den fastsatte frist. Dersom avlesning av vannmåler ikke utføres til bestemt tid eller dersom data ikke innmeldes til kommunen, stipuleres årsforbruket.

Endret søknadsfrist

Det er endret søknadsfrist for disse tilskuddsordningene:

- Tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)
- Tilskudd til tiltak i beiteområder

I forbindelse med rullering av retningslinjene for begge ordningene er ny frist for tilskuddene 15. mai.

Ordføreren har ordet

Det betyr faktisk noe hvor du handler, og nå er det snart jul!

Foto : Ingrid Eide / Ingrafo

Julen står for døra! Det innebærer for mange ei tid med mange gjøremål, deriblant handling av julemat, juleklær, julegaver, julepynt og så videre. Jeg ønsker i denne sammenhengen å slå et slag for lokal handel og minne om at det er utrolig mange gode argumenter for hvorfor man bør handle lokalt. La deg gjerne inspirere for her kommer de gode argumentene:

Du støtter lokalt næringsliv. De lokale butikkene er ofte hjørnesteiner i et samfunn. Vil vi ha butikker i morgen, må vi benytte dem i dag! Dette er faktisk viktigere enn på lenge, siden det er krevende å drive butikk med alle de kostnadsøkninger som har vært i senere tid. Dette sammen med mindre kjøpekraft blant folk gjør det ekstra utfordrende. Det bidrar til lokale arbeidsplasser og økonomisk utvikling lokalt. Man beholder lokalt mangfold av produkter og tjenester. Dette gir samfunnet karakter og identitet. Man reduserer miljøpåvirkning. Lokal handel bidrar til å redusere behovet for langtransport av varer. Man styrker sosiale bånd. Når du handler lokalt, har du ofte mulighet til å samhandle med eiere og ansatte og man blir en del av et fellesskap. Det bidrar altså til å skape et mer sammenkoblet samfunn.

Bedre kundeservice. Lokale bedrifter er ofte mer oppmerksomme på kundenes behov og tilbyr bedre kundeservice. De skal også kunne se deg i øynene etter en handel og er derfor sjelden ute etter å lure deg. Hyggelig møte med mennesker og sanselige opplevelser.

Til tross for dette ser vi dessverre at mange allikevel velger å handle på nett fremfor å oppsøke lokale butikker. Hvorfor gjør vi det i så stor grad?

Jeg tror det hovedsakelig er fordi vi lar oss bli lurt til å tro at det er mye billigere å handle på nett, fremfor å handle lokalt. Men hvis man er litt ærlig med seg selv, og tenker igjennom hvor mange ganger man blir "lurt" for ekstra kroner og ikke minst tidsbruk og frustrasjon foran pcen så er det kanskje ikke så billig likevel. Hvem har vel ikke opplevd at: Frakten var dyrere enn forventet. Glemte å returnere før returfristen, og sitter igjen med en vare som ikke passet, eller ikke innfridde. Varen hadde dårlig kvalitet og gikk raskt i stykker.

Forsinkelser som gjør at du må kjøpe et annet produkt, fordi du ikke mottar varen du bestilte i tide. Plutselig er du eier av to nye kjøler, i stedet for en.

Svindel. Du har kjøpt og betalt for en vare du aldri mottar. Man må betale selv for å returnere varen. Varen var ikke komplett, må gjøre en ekstrabestilling for at varen skal fungere som planlagt, ergo mye dyrere enn forventet.

Jeg tror dette er kjent for mange, så hvis vi alle blir flinkere til å sjekke i de lokale butikkene før vi trykker "bestill" på pcen, så gjør vi både oss selv og vårt eget lokalsamfunn en stor tjeneste. Det skal også sies at jeg gjentatte ganger har opplevd å få kjøpt varen billigere enn det den er priset til i butikken.

Så hvordan kan vi vite at det er billigere på nettet hvis vi ikke har spurt om rabatt i butikken? De ansatte er ofte villige til å gi litt rabatt, spesielt på dyre varer hvis vi gir de en sjanse. Dessuten er det en befrielse å ta med varen tilbake til den lokale butikken hvis den går i stykker, istedenfor å returnere varen og kanskje aldri få pengene igjen. Det er iallfall ganske vanlig at det blir mye frem og tilbake og mye frustrasjon innen et kjøp faktisk er hevet, eller ny vare er mottatt.

Og hvis du er blant de som liker å prøve en vare i butikken for så å gå hjem å kjøpe den på nett; husk at du til slutt kanskje ikke har noen butikk å prøve varen i. Og sist, men ikke minst er det hyggelig med en handel i et miljø med sanselige opplevelser hvor man kan prøve, lukte, spørre og møte hyggelige folk som ønsker å yte oss service.

Håper dere ikke opplever dette som noen form for moralisering, for det er godt ment. Jeg mener ikke at vi skal ha dårlig samvittighet hvis vi bestiller enkelte varer på nett, men hvis vi alle blir litt flinkere til å handle lokalt, så hjelper det stort for vårt lokale næringsliv som faktisk er til stede til det beste for oss.

Det viktigste med julen er kanskje ikke gaver, men gode tanker, gode møter og samhold. Husk at vi er utrolig privilegert vi som bor her og opplever hverdager og helligdager i fred og fordragelighet.

Jeg ønsker dere alle en riktig god og fredelig jul!

Julehilsen fra ordfører Merete

Beredskapsplan på gårdsnivå - et regionalt pilotprosjekt

Innlandet med Nord-Østerdalen er en av Norges viktigste matregioner. Jordbruksproduksjonen i Innlandet genererer svært stor verdiskaping gjennom ulike husdyr- og planteproduksjoner.

Tekst: Mariann Totlund, enhetsleder landbruk og miljø
Foto: Ragne Hansmoen

Matproduksjon er viktig for å opprettholde nasjonal matvaresikkerhet, beredskap og selvforsyning. For å kunne ta vare på den trenger vi en matforsyningskjede som er robust og fleksibel. Dette gjelder fra gårdsnivå, via foredling fram til oss forbrukere.

Faglaga i Alvdal og Tynset kommune har derfor et ønske om å sette søkelys på beredskap på gården for å styrke gårdbrukerne våre. Vi har samarbeid med en rekke aktører utarbeidet et prosjekt med mål om å øke robustheten og egenberedskapen i landbruket, og da trygge matproduksjonen og selvforsyningen. Prosjektet er finansiert av skjønnsmidler fra Statsforvalteren i Innlandet. De har utpekt vårt prosjekt som en pilot for Innlandet, sammen med kommunene Lillehammer, Øyer og Gausdal, som hører til Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen.

I samarbeid med blant andre Midt-Hedmark brann- og redningsvesen IKS (MHBR), rådgivingsapparat i Tine og Mattilsynet skal vi nå målet om økt egenberedskap gjennom å utvikle beredskapsplaner for hver enkelt gårdbruker i Alvdal og Tynset kommuner. Planen vil ta for seg de mest aktuelle uønskede hendelsene som kan ramme en gard, og hjelpe gårdbrukeren å finne de tiltakene som gjør gårdbrukeren best i stand til å håndtere disse, eller redusere risikoen. Det kan være langvarig strømbortfall, flom, alvorlige ulykker eller dødsfall, mangel på vatn med mer. Klimatilpasning og forebygging vil være viktig framover, da det forventes et villere og våtere vær. Da vil det være viktig å vurdere; hva kan gjøres på min gård for å redusere skadene ved for eksempel en flom eller styrtregn. Har jeg en flomsikker lagring av rundballene?

Andre hendelser kan være rasjonalisering av strøm eller strømbrydd; er jeg forberedt på at strømmen kunne blitt borte i 3 døgn? Hvordan får jeg mjølket? Tilgang og mulighet til å bruke aggregat?

Prosjektet gjelder alle gårdbrukere som har søkt på produksjonstilskudd for husdyr nå i første omgang. Erfaringsutveksling, kunnskapsdeling og sosial møteplass vil være viktig, og utarbeidelsen av beredskapsplanen skal skje i grupper. Faglagene i hver enkelt kommune har satt sammen grupper på 6-7 gårdbrukere, og valgt en gruppeleder. Det er et ønske om at samboere og ektefeller også deltar i lag i gruppene, og at diskusjonen om beredskap tas ved kjøkkenbordet. En beredskapsplan er en plan alle på gården trenger å kjenne og sette seg inn i.

I beredskapsplanen vil det en tunske bli utarbeidet og lagt inn som ei LOCUS-fil av MHBR inn i deres database. Hvis det skulle starte en brann på din gård, vil brannvesenet kunne forberede seg under utrykningen og få en mer effektiv slukking gjennom opplysningene i kartet.

Faglaga og landbrukskontoret håper at prosjektet vil være med og bygge et nettverk rundt gårdbrukerne våre og styrke dem i ei utfordrende tid. Derfor er det viktig at alle er med, og de som ikke deltar i grupperådgiving vil bli fulgt opp av gruppeleder og eksterne rådgivere. Det vil også bli arrangert relevante fagmøter knyttet til beredskapen på gården i løpet av hele prosjektperioden over to år. Vi starter på nyåret med gruppene.

Hva får du som bruker?

- Beredskapsplan for ditt bruk
- Utarbeidet LOCUS-fil klar til bruk av Brannvesenet
- Fagmøter innen ulike temaer for beredskap

Beredskapsplanene skal gjøre gårdbrukerne i regionen i stand til å forebygge uønskede hendelser, og dersom de inntreffer, bidra til at konsekvensene skal bli så minimale som mulig.

Har du spørsmål?

Ta kontakt med landbrukskontoret eller ditt lokale faglag.

Ordfører Merete Myhre Moen (t.v.) sto for åpningen av Tynset Fritidsklubb. Her sammen med (f.v.) ungdomskontakt Elise Brennhaug Fristad, leder for fritidsklubben, Sergio Chavez, Rune Fossum og Marianne Ruud Rehder.

Endelig fritidsklubb igjen!

Torsdag 26. oktober var det åpning av den nye fritidsklubben på Tynset, et tilbud som har vært etterlengtet av mange.

Tekst: Marianne Ruud Rehder
Foto: Bersvend Salbu

Den første kvelden var det invitert til fest med storfint besøk av ordfører Merete Myhre Moen, som sto for den høytidelige åpningen. Og dermed var Tynset Fritidsklubb endelig i gang. Omtrent 80 ungdommer kom for å kose seg med venner, spill, pizza og et forrykende rockeshow levert av det lokale ungdomsbandet First Blood. Vi kan ikke si noe annet enn at kvelden ble en suksess.

Som nevnt har en fritidsklubb vært et etterlengtet tilbud på Tynset en god stund. Det har eksistert tidligere i kortere og lengre perioder, og det er mange som sitter med gode minner om hva et slikt tilbud betyr for ungdommene. Det siste halvåret har det derfor blitt planlagt for en reetablering av fritidsklubben, og etter kommunestyrets positive vedtak om å bevilge penger i august, har det vært noen intense uker frem til

åpningen.

Fritidsklubben holder hus i gymsalen og tilliggende rom i Holmenbygget. Flere brukte sofagrupper er blitt hentet inn, samt både brettspill og Nintendo. I tillegg til dette er bordtennis, biljard, couronne og shuffleboard på plass, noe som allerede har blitt svært populære aktiviteter. Det har blitt bygd et nytt, universelt utformet toalett ved inngangen som gjør at man slipper å gå ned i en kjeller for å komme seg på do. Gymsalen i Holmenbygget er en veldig god start for fritidsklubben og har gjort det mulig for oss å sette i gang med et tilbud som vi mener at barn og ungdom på Tynset har behov for. På sikt ønsker vi oss et lokale med muligheter for mer soneinndeling, og et kjøkken slik at vi lettere kan videreutvikle klubbens innhold og utforming.

Det kom nærmere 80 ungdommer på åpningskvelden 26. oktober. Ingen tvil om at kvelden ble en suksess

Viktig supplement til organisert aktivitet

Hva tilbudet er, og skal være, er under utvikling. Veien blir til mens vi går. Men det viktigste formålet med en fritidsklubb er å skape en trygg og uformell møteplass for barn og ungdom, som et supplement til de organiserte fritidstiltakene som allerede eksisterer. Dette er en arena hvor ungdommene kan oppholde seg uten at det stilles noen krav om prestasjon eller spesielle ferdigheter, og som ikke koster noe å være med på. Hver kveld møter de trygge voksne som virkelig engasjerer seg for at de skal ha det bra, og som alltid er opptatt av at ungdommens stemme skal bli hørt. Det er viktig at ungdommene får anledning til å være med å forme fritidsklubben til et tilbud som de selv synes er interessant.

Målgruppen for klubben er barn og ungdom fra 5.-10. trinn, fordelt på to kvelder. På tirsdager er det for 5.-7. trinn (juniorclubb) fra kl. 17-20 og på torsdager er det for 8.-10. trinn (ungdomsklubb) fra kl. 18-21. Tirsdag 7. november var første juniorkvelden som også ble en stor suksess, med over 110 barn på besøk.

Trygt og morsomt!

Det har vært et godt samarbeid med flere aktører i Tynset kommune for å få fritidsklubben i gang. Leder og pådriver for fritidsklubben er Sergio Chavez, som har fått med seg Rune Fossum og Marianne Ruud Rehder på laget til å jobbe på åpningskveldene. I tillegg kommer den

nye ungdomskontakten Elise Brennhaug Fristad og fritidskoordinator Kristin Utby Telneset til å bli kjente ansikter på åpningskveldene. Alle de som jobber med og på fritidsklubben har gledet seg lenge til at tilbudet skulle komme i gang, og synes det har vært godt å se hvor mange som har besøkt klubben allerede.

Tilbakemeldingene vi har fått fra de barna og ungdommene som har vært på klubben har vært utelukkende positive. De gir uttrykk for at det er godt å ha et sted de kan komme til hvor det alltid er folk til stede og hvor det er mange forskjellige aktiviteter de kan gjøre. Det er mange som viser et stort engasjement, som gjerne vil bidra og som kommer med mange gode idéer.

Vi håper at Tynset fritidsklubb har kommet for å bli. At dette blir en møteplass for ungdom som føles trygt og morsomt, uten press og forventninger. At det blir et sted hvor ungdom kan bli kjent med nye folk, lære seg noe nytt og utvikle seg sammen med jevnaldrende og trygge voksenpersoner.

Kommunedirektøren har ordet

Er vi en JA-kommune?

Foto : Ingrid Eide / Ingrafo

Googler du ordet "ja-kommune" får du 44.500.000 treff. Begrepet er med andre ord blitt mye brukt. Det har fylt mangt et valgprogram. Tankene bak har vært gode og oppriktige, med edle mål om å utgjøre en forskjell. Men hva er egentlig en ja-kommune?

Ja-kommune høres fint ut. NEI-kommune er ikke et alternativ. Det høres grusomt ut, og er et begrep ingen ønsker å identifisere seg med. Begrepet ja-kommune synes å ha en sammenheng med en økt trend av individualisering i samfunnet. Økt levestandard og økt søkelys på enkeltpersoners rettigheter forsterker ja-begrepet. Ja til å oppfylle mine ønsker. Kommunen har jo sagt at de er til for innbyggerne. Og jeg er jo en innbygger.

Leser man litt mer på Google, så varierer det hva de ulike innleggene definerer som ja-kommune. Fellesnevneren er imidlertid et ja til hva den enkelt ønsker. Ja til det som harmonerer med den enkeltes verdigrunnlag. Begrepet brukes ofte innen fagområdene plan, byggesak og næringsutvikling. Ja til utvikling. Ja til nye næringsarealer. Ja til nye arbeidsplasser. Ja til flere arbeidsplasser. Ja til vekst. Ja selvfølgelig, dette ønsker jo alle.

Tynset kommune er nå i innspurten av Kommunedelplan Tynset By. Her blir ja-kommune begrepet tydelig. Men ja til hva? Arbeidsplasser? Ny kapital? Bærekraftig arealpolitikk? Jordvern? Planen er ikke vedtatt og siste ord er sikkert ikke sagt, men for noen vil de endelige konklusjonene være at vi er en ja-kommune. For andre en nei-kommune. Hvem har rett? Hvem har fasiten?

Som leder i en kommune, så vet jeg at det ikke er noe som gleder mer enn at kommunen blir positivt oppfattet. At vi har gjort noen glade. At noen har fått ja. Litt som i en hustavle av Arnulf Øverland: "Det at du gleder en annen, det er den eneste glede". Det ligger i ryggraden vår.

Som leder i en kommune vet jeg også at vi kan ikke si ja til alt, fordi kommunens ressurser er begrensede og at vi styrer kommunen etter lovverk. Og fordi vi er en politisk styrt virksomhet der lokalpolitiske vedtak legger rammer for hva administrasjonen kan si ja til. Og her kan det være variasjoner opp mot andre kommuner. Her kan du få nei fra Tynset og ja fra Alvdal på samme spørsmål.

Kommunen er nå midt i en budsjettprosess. Drift og investeringer for de kommende årene skal planlegges og til slutt vedtas. Tjenester og ressurser må henge sammen når et budsjett skal vedtas. Gapet mellom forventninger, behov og tilgjengelig ressurser er økende, til tross for at det aldri har vært så mye tilgjengelige ressurser til offentlig forvaltning som nå. Så blir det administrasjonens og de folkevalgte lodd og fordele ressursene så godt som mulig. Det betyr nei til en god del tiltak, ønsker og behov. Vi må plutselig være en nei-kommune. Dette for å kunne være ja-kommune på andre områder. På områder der lovverket sier at vi må si ja. Eller på områder der regningen på å si nei er større enn kostnaden av å si ja.

Dette er hverdagen. Det blir unektelig en god del nei. Sånn er det i alle kommuner. Uansett hva vi velger å kalle oss. Så må vi unngå å bli en tja-kommune. Utydelighet tjener ingen.

I den grad man kan se det kunstneriske i den kommunale hverdagen, så er det faktisk en kunst å kunne si nei og likevel bli positivt oppfattet. Da handler det mye om hvordan vi sier nei. Imøtekommenhet, respekt og forståelse er viktige ord. At førsteinntrykket er positivt. At vi anerkjenner innbyggerens ønske eller behov. At vi forklarer hvorfor vi ikke kunne si ja denne gangen. At nei-ordet ble sagt på en slik måte at integritet og verdighet blir ivaretatt. I den reelle verden, så er det dette som betyr å være en ja-kommune. Ja til å se menneskers behov og ja til å se hva vi kan få til. Lar vi dette være definisjonen på en ja kommune, blir ting mye enklere. For dette kan vi si ja til. Hver gang. Da kan vi være en ja-kommune.

*Erling Strålberg
Kommunedirektør*

IBU-midler til tradisjonelt landbruk

Skal du investere i driftsbygning, kjøpe eiendom eller tilleggsareal? Kanskje trenger du å foreta mindre investeringer i forbindelse med generasjonsskifte på gården? Innovasjon Norge kan hjelpe deg med finansiering dersom du har et lønnsomt prosjekt.

Har du behov for å utrede grunnlaget for investeringer – prioritert for små og mellomstore bruk som vurderer å legge om til løsdrift? Du kan søke Innovasjon Norge om inntil kr 100.000 i tilskudd til forstudier eller ressursavklaring på gården.

Les nærmere om hva Innovasjon Norge kan være med på å finansiere:
www.innovasjonnorge.no/tjeneste/tradisjonelt-landbruk

Nytt fra 01. juli 2023

Investeringer for å oppfylle løsdriftskravet fra 2034 kan støttes med inntil 50 prosent avgrenset til 5 millioner kroner per prosjekt. For tilskudd til gjødsellager er det gjeninnført at det er tilstrekkelig med minimum 10 måneders lagringskapasitet eller toppdekke.

Konkret om forprosjektmidler/ressurskartlegging

Målgruppe: Små og mellomstore bruk som står foran større valg om investeringer innen tradisjonelt landbruk, særlig små og mellomstore bruk som må legge om til løsdrift.

Midlene kan benyttes til ekstern bistand til følgende:

- å avklare brukerfamiliens ønske for framtida, framtidsplaner eller "forretningsidé"
- å kartlegge ressurser i form av hvilke personlige ressurser, areal- og kvoteressurser, økonomiske ressurser og materielle ressurser som brukerfamilien og bruket rår over
- å kartlegge investeringsomfanget bruket kan makte for å sikre økonomisk bærekraft for ulike driftsalternativ
- å kartlegge i hvilke grad eksisterende bygningsmasse kan brukes, herunder som grunnlag for evt. trinnvis utvikling og utbygging:
  - grunnundersøkelser, skredfarevurdering, flomutredning, vurdering av eksisterende bygningsmasse, røntgenanalyse av gjødselkjeller, aktuell rådgivning knyttet til problemstillingene ovenfor

Eksterne kostnader inntil 100 % støtte, maksimalt kr 100.000.

Følgende maksimalsatser gjelder for investeringer:

- Det kan gis tilskudd til investeringer i faste anlegg og tilhørende produksjonsutstyr av varig karakter opp til 40 % av godkjent kostnadsoverslag. Øvre grense for tilskudd er 3,5 millioner per prosjekt
- For investeringer innunder løsdriftskravet for storfe fra 2034, kan det innvilges inntil 50 % av godkjent kostnadsoverslag avgrenset til 5 millioner kroner per prosjekt.
- For lager for husdyrgjødsel og biorest kan det gis tilskudd inntil 25 % avgrenset til 250 000 kroner. For investeringer i felleslager/-anlegg er øvre grense for tilskudd 200 000 kroner per landbrukseiendom som deltar i felleslageret/-anlegget.

Dette legger Innovasjon Norge vekt på når de behandler søknaden:

- Prosjektet må være i samsvar med nasjonale føringer og regionale strategier. For eksempel støttes ikke investeringer som innebærer økning i eggproduksjon så lenge det er overproduksjon eller tilstrekkelig produksjonskapasitet.
- Det må være tilstrekkelig lønnsomhet og soliditet i prosjektet både på kort og lang sikt.
- Prosjektet må ha et tilfredsstillende ressursgrunnlag.
- Innovasjon Norge forutsetter at alle virksomheter som søker finansiering har et bevisst forhold til samfunnsansvar og miljøpåvirkning. Dette gjelder både i gjennomføringen av prosjektene og ved utnyttelse av resultatene.

Søknadsfrist

Det er ingen søknadsfrist. Søknader behandles fortløpende så lenge det er tilgjengelige midler. Grunnet stor pågang oppfordres det til å søke tidlig på året. Landbrukskontorene er førstelinjetjeneste for Innovasjon Norge. De kan bistå med veiledning i forbindelse med søknadsprosessen

Kontakt landbrukskontoret

Den eller de som er aktuell for IBU-finansiering innen tradisjonelt landbruk i 2024 bes om å ta kontakt med landbrukskontoret. Vi kan veilede, formidle spørsmål og sammen med Innovasjon Norge gjennomføre gårdsbesøk og eller Teams-møter med aktuelle utbyggere. Investeringer i driftsbygninger er store avgjørelser som vil legge rammene for drifta på det enkelte bruk i mange år framover. Det er viktig med gode prosesser med søkelys på både økonomi i prosjektet og tekniske byggeplaner.

Ta kontakt med Ylva Sneltevd
Telefon 477 91 519

"Jul i Tynset" – nytt julehefte i handelen!

Redaksjonen, som har bestått av Grete-Mimmi Mælen, Jan Kåre Moan, og vikarierende kultursjef Bersvend Salbu, ønsker med dette heftet å frem mer av det lokale blikket, minner og opplevelser fra jula i vår kommune.

Flere bidragsyttere fra hele kommunen bidrar til et bredt og variert innhold når det gjelder både tematikk og geografi.

Heftet selges i kulturhuset på Tynset, biblioteket, servicetorget, Matkroken Tyllidalen, Coop Marked Kvikne, Tynset Bokhandel Norli og ved enkelte julemesser og markeder. Prisen er kr. 200.

Ender på eventyr
Barnefilm / animasjon
(6 år)

Den første julen i Skomakergata
Familiefilm
(6 år)

Wonka
Familiefilm
(6 år)

Bukkene Bruse på badeland
Barnefilm / animasjon / komedie
(tillatt for alle)

Ønske
Eventyr / animasjon / familiefilm
(6 år)

Anyone But You
Romantikk / Komedie
(ikke aldersklassifisert)

Aquaman and the Lost Kingdom
Komedie / superhelt-film / action
(12 år)

Konvoi
Action / drama
(ikke aldersklassifisert)

Se fullstendig program med forestillinger og priser på www.tynsetkino.no
Billettsalg starter 1 time før forestilling
Telefon billettsalg: 62 48 52 03

Det tas forbehold om endringer

JULEGAVETIPS

Gi en opplevelse til jull!

HARM & HEGSETH // BLUESKVELD MED LEDFOOT & SIDETRACK // ET GLASS TIL // DET MØRKE FORTET - ET MINECRAFTEVENTYR // LIVET MED DUKKER - ERIK MOGENO // DRIKKEGILDET // FORMØDRE - KONSERTFORESTILLING OG MYE MER.

**SJEKK HJEMMESIDEN VÅR FOR INFO OG BILLETTER:
WWW.TYNSETKULTURHUS.NO
GAVEKORT FINNER DU INNE PÅ NETTSIDEN.**